

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО КАМЕНООБРАБОТВАНЕ

3140 с. Кунино, общ. Роман, обл. Враца, ул. „Петко Лалов“ №1;
тел.: 091202/216; 238; e-mail: kuninostone@abv.bg

УТВЪРДИЛ
ДИРЕКТОР на ПГКО
/ЯНА ОРДИНОВА/

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА

УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

в Професионална гимназия по
каменообработване - с. Кунино
за уч. 2021-2022 г.

Етичният кодекс е създаден на основание чл.175, ал.1, 2 и 3 от ЗПУО, съгласуван с Обществения съвет на ПГКО, съгласно чл. 269, ал. 1, т.11 от ЗПУО, приет от Педагогическия съвет на проведено заседание на 10.09. 2021 г. с решение в Протокол № 9, съгласно чл. 263, ал. 1, т. 14 от ЗПУО и с решение на Общото събрание на ПГКО с № 5 от 10.09.2021 г. , утвърден със Заповед № 514/13.09.2021 г. на Директора на ПГКО

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ.....	.....
НОРМАТИВНА ОСНОВА.....	.....
Раздел I – ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ	.....
Раздел II – УЧАСТНИЦИ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ	.....
Глава I – Педагогически специалисти и служители в училището.....	.....
Глава II – Ученици	.....
Глава III – Родители.....	.....
Глава IV – Педагогически съвет	.....
Глава V – Обществен съвет.....	.....
Раздел III – ЛИЧНО И ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛЯ.....	.....
Глава I – Лично поведение на служителя	.....
Глава II – Професионално поведение на служителя.....	.....
Глава III – Взаимоотношения с колегите	.....
Раздел IV – КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ	.....
Раздел V – КОМИСИЯ ПО ЕТИКА	.....
Раздел VI – ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ, НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС.....	.....
Раздел VII – ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	.....

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на Професионална гимназия по каменообработване - с. Кунино е разработен от директора на училището, комисия от педагогически специалисти и представители на обществения съвет към училището в съответствие с изискванията на чл. 269, ал. 1, т.11 от ЗПУО.

Етичният кодекс има за цел да изгради общи правила на етично поведение на училищната общност на Професионална гимназия по каменообработване - с. Кунино. Членове на училищната общност са: педагогическия и непдагогическия персонал на училището, учениците, които се обучават в него и техните родители, представителите на обществения съвет и училищното настоятелство, създадени като помощни и консултативни органи.

Етичният кодекс се ослани на стандартите за етично поведение на работещите с деца в образователно-възпитателния процес и има за цел:

1. Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да укрепи авторитета на учителите и общественото доверие към училището, като институция.
3. Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в образователно-възпитателния процес.
4. Да насочва поведението и подпомага работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
5. Да очертае моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.
6. Да послужи за превенция на поведение, което не отговаря на настоящия етичен кодекс.

НОРМАТИВНА ОСНОВА

- Конвенцията на ООН за правата на детето;
- Европейската харта за правата на човека;
- Конституция на РБ;
- Закон за защита правата на детето;
- Закон за защита правата на човека;
- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Стандарт за приобщаващо образование;
- Правила за безопасност на децата и учениците в компютърната мрежа в детската градина, училището и интернет.
- Етичен кодекс на работещите с деца, утвърден от Националния съвет за закрила на детето през 2003 г.
- Закон за защита от дискриминация (загл. Изм. - ДВ, бр. 68 от 2006 г.), в сила от 01.01.2004 г.
- Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни
- Закон за защита на личните данни, в сила от 01.01.2002 г.

Раздел I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1 ал. 1 Етичният кодекс е създаден на основание **чл. 175. ал. 1 от ЗПУО** и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование:

1. Единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;

2. Ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;

4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;

5. Хуманизъм и толерантност.

ал. 2 Етичният кодекс на училищната общност е приет от представители на педагогическия съвет, общественения съвет, настоятелството и на ученическото самоуправление по ред, определен в правилника за дейността на училището.

ал. 3 Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището.

ал. 4 При първоначално встъпване в длъжност на нов служител директорът на училището е длъжен да запознае служителя с разпоредбите на този кодекс.

Чл.2. Този кодекс определя правилата за поведение на служителите в училището, учениците и техните родители.

Чл.3. Етичният кодекс в Професионална гимназия по каменообработване - с. Кунино има за цел:

1. Да повиши общественото доверие в морала и професионализма на работещите в училището и да издигне неговия престиж;

2. Да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури хармонична атмосфера в училищната среда сред цялата училищна общност;

3. Да спомогне за развитието на:

3.1. Интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;

3.2. Придобитите компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;

3.3. Ранно откриване на заложите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им;

3.4. Формирането на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;

3.5. Придобиването на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;

3.6. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;

3.7. Формиране на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания.

РАЗДЕЛ II

УЧАСТНИЦИ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Глава I

Педагогически специалисти и служители в училището.

Чл.4. ал. 1 Педагогическите специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основни ценности и принципи на ЗПУО, националните и европейски нормативни актове за защита правата на детето и защита правата на човека.

ал. 2 При изпълнение на служебните си задължения се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачита правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация.

Чл. 5. Всички работници и служители в Професионална гимназия по каменообработване - с. Кунино са длъжни да:

1. спазват принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност;
2. спазват законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на образователната политика, основаваща се на принципите на правовата държава;
3. осъществяват действия, предлагат и вземат решения, за укрепване на доверието в училището;
4. извършват дейността си по компетентност, обективност и добросъвестност, и се стремят към непрекъснато подобряване на работата си в интерес на децата;
5. не накърняват престижа на училището, при изпълнение на служебните задължения, но и в своя обществен и личен живот.

Чл.6. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите имат следните морални отговорности към учениците:

1. Да основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всеки ученик.
2. Да разбират и уважават уникалността на всеки ученик.
3. Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на учениците.
4. Да подкрепят правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.
5. Да осигуряват на учениците с увреждания равни възможности за достъп до образование и адекватни грижи в зависимост от потребностите на ученика.
6. Да не участват в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.
7. Да не осъществяват действия /разделянето на ученици в паралелки или групи на етнически или религиозен признак/ и да не участват в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
8. Да познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. При съмнение за малтретиране над дете или ученик, да действат съобразно разписаните процедури във вътрешните нормативни актове на Професионална гимназия по каменообработване - с. Кунино:

- Алгоритъм за прилагане на механизма за противодействие на тормоза
- Механизъм за противодействие на училищния тормоз между учениците
- План за работа на училищния координационен съвет
- Правила и задължения на всички служители, свързани с превенция на агресията и насилието
- План за противообществени прояви

Чл. 7 В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите имат следните морални отговорности към семейството:

1. Първостепенна отговорност на работещите в училище е да подпомагат семейството при отглеждането и възпитанието на децата.
2. Да зачитат достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.
3. Да уважава ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.
4. Да информират семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включва във вземането на такива решения.
5. Да зачитат правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето, за оказаната му обща и допълнителна подкрепа.

6. Да информират родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стреми да им дава възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяват и да не участва в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

7. Да не използват отношенията със семейството за лично благодетелстване. Да не влизат в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

8. Да осигуряват конфиденциалност на информация и да зачита правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да счита, че благополучието на детето е в риск.

9. Да се ангажират с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

10. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, да работи открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогне всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от вземане страна в конфликта.

Чл. 8. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите и служителите имат следните морални отговорности към колегите си:

1. В отношенията с колегите си и ръководството служителят проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност.

2. Служителят и ръководството уважава мнението на колегите си и се съобразяват с правото им на личен живот.

3. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на Комисията по етика или директора.

4. Със своето лично поведение и чувство за отговорност, служителят трябва да дава пример на другите служители, а служителите на ръководни длъжности - и по отношение на подчинените си.

5. Служителят изгражда и поддържа отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

6. Служителят обменя информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

7. Служителят работи за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържа от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявява нетърпимост към подобни действия.

8. Да се отнасят отговорно към повереното им имущество.

9. Професионалното и личното поведение на учителите и служителите са несъвместими с корупционни прояви от всякакъв формат.

10. Да предотвратяват конфликтни ситуации помежду си, като е недопустимо възникване на конфликт между тях в присъствието на външни лица.

Чл. 9. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, педагогическите специалисти и служителите в училище имат следните морални отговорности към обществото:

1. Не предлагат услуги, за които не притежават компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

2. Работят за създаване на сигурна обществена среда, в която детето/ученикът да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

3. Работят за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.
4. Съдействат за повишаване степента на разбиране в учениците за техните нужди от обществото и интегриране в него.
5. Работят за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.
6. Работят за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и се противопоставят на тези, които го нарушават.
7. Работят за утвърждаване авторитета на училището, като се въздържат от действия, които биха уронили престижа на професията.
8. Опазват данните и личната информация за учениците и всички посетители на училището, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения.

ГЛАВА II

Ученици

Чл. 10. Училищната общност в Професионална гимназия по каменообработване - с. Кунино споделя убеждението, че:

1. Семейството е най-естествената среда за развитието на ученика;
2. Всеки ученик притежава неповторима уникалност и стойност;
3. На всеки ученик е гарантирано правото на:
  - свобода на изразяване на мнение;
  - свобода на мисълта, съвестта и религия при спазване законите на страната;
  - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно;
4. Всеки ученик има право на закрила срещу нарушаващи неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие;
5. Всеки ученик има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие;
6. Всеки ученик и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал;
7. Всеки ученик има право във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите му;
8. Всеки ученик, попаднал в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 11. От учениците в Професионална гимназия по каменообработване - с. Кунино, като пълноценна част от училищната общност се очаква да спазват следните норми на етично поведение:

1. Да проявяват самоуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение;
2. Да познават и спазват приетите правила и реда в училище;
3. Да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения;
4. Да не използват груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители и родители;
5. Да не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните;
6. Да се стремят към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности;
7. Да приемат за първостепенно свое задължение в училище обучението;
8. Да не провокират конфликти с останалите и да се стремят да ги предотвратяват, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище;
9. Да се стремят към постижения, без да се отнасят пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите;
10. Да проявяват внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици;

11. Да търсят решение на проблемите като се обръщат за съдействие към родителите си, класния ръководител и училищното ръководство;
12. Да идват в училище в приличен и чист външен вид и да не демонстрират материалните възможности на родителите си пред останалите;
13. Да пазят училищното имущество, което е публична собственост така, както пазят личните си вещи;
14. Да се грижат за чистотата в училище и извън него и да опазват околната среда;
15. Да определят и приемат правила за всяка паралелка, които да стоят на видно място във всяка класна стая.

Чл.12. Учениците не нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие.

Чл.13. Учениците, като част от училищната общност приемат да спазват следните правила за безопасно поведение в Интернет и етично използване на социалните мрежи:

1. Да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители;
2. Да не качват снимки или колажи, които уронват достойнството на други хора – деца или възрастни;
3. Да не публикуват информация за други хора – деца или възрастни, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер;
4. Да не използват груби и обидни думи и особено заплахи към други хора – деца или възрастни;
5. Да не влизат в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родителите или учителите;
6. Да не отговарят на запитвания на непознати лица по Интернет, да създават контакти с тях, да се срещат с тях и непременно да уведомяват родителите си или учители за всеки подобен случай;
7. Да не качват и споделят каквато и да е лична информация, на който и да е сайт без позволение на родител. /Личната информация включва име, адрес, телефонен номер, години, училището, в което учим и др./;
8. Да не поставят снимки в Интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител;
9. Да не отварят e-mail от непознат адрес и никога да не отговарят на такива писма;
10. Да не правят нищо, за което ги е помолил някой, с когото са се запознали онлайн, без да го обсъдят с родителите си или с учители.

ГЛАВА III

Родители

Чл.14, ал. 1 Родителите имат следните права, свързани с етиката в отношенията с работещите в училище:

1. периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността;
2. да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
3. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика;
4. да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;
5. да избират и да бъдат избирани в общественения съвет на училището;

6. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището и центъра за подкрепа за личностно развитие.

Чл.15. ал. 1 Родителите имат следните задължения, свързани с етичните правила в училището:

1. да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на ученика;
2. редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
3. да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на детето и ученика;
4. да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
5. да участват в родителските срещи;
6. да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

ал. 2 Родителите, чиито деца се обучават в самостоятелна форма на обучение по чл. 112, ал. 1, т. 2, както и в самостоятелна организация, са длъжни да гарантират постигането на целите по чл. 5, да осигурят необходимите условия за обучение, учебници и учебни помагала, както и да прилагат по свой избор методики и подходи, съобразени с възрастта, индивидуалните потребности и интересите на детето.

Глава IV

Педагогически съвет

Чл.16. ал. 1 Функции и ролята на педагогическия съвет при приемането на вътрешни нормативни актове, свързани с дейности за осигуряване на позитивен организационен климат и подкрепа на училищната общност са разписани в чл. 263 от ЗПУО и е необходимо да бъдат официализирани чрез:

1. Изграждане на постоянно действащи комисии:

1.1 Етична комисия – работи със следните стандарти:

- за приобщаващото образование;
- за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

1.2 Комисия по противодействие на училищния тормоз и превенция на агресията и насилието – работи със следните стандарти:

- за приобщаващото образование;
- за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

1.3 Комисия за безопасни условия на обучение, възпитание и труд и Комисия по охрана на труда и защита при бедствия и аварии – работи със стандарта за физическата среда, информационното и библиотечно обслужване.

2. Правилник за дейността на училището.

3. Годишен план за дейността на училището с конкретни дейности в оперативен план за постигане на стратегическите цели на училището, свързани с възпитанието на учениците.

4. Учебни планове за индивидуална форма на обучение – в зависимост от индивидуалните потребности на всеки ученик и нуждите му от подкрепа.

5. Мерки за повишаване качеството на образованието, произтичащи от оперативните цели на Стратегията.

6. Програма за превенция на ранното напускане на училище;

7. Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

ал. 2 Педагогическият съвет:

1. предлага на директора разкриване на занимания по интереси;
2. прави предложения на директора за награждаване на ученици и за налагане на съответните санкции в предвидените в този закон случаи;
3. участва със свои представители в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност;
4. периодично през една учебна година, проследява и обсъжда нивото на усвояване на компетентности от учениците и предлага съвместни мерки между учителите с цел подобряване на образователните резултати;
5. упражнява други правомощия, определени с нормативен акт.

Глава V

Обществен съвет

Чл.17. На основание чл. 265 от ЗПУО в образователните институции се създават обществени съвети.

ал. 1 С цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности към всяко училище се създава обществен съвет.

ал. 2 Общественият съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението им.

ал. 3 Общественият съвет в училището:

1. одобрява стратегията за развитие на детската градина или училището и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ;
2. участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите по чл. 263, ал. 1, т. 8 и 9 от ЗПУО;
3. предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията, външното оценяване – за училищата, и инспектирането на училището;
4. участва в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност.

ал. 4 При неодобрение от обществения съвет на актовете, те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от педагогическия съвет. При повторното им разглеждане педагогическият съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

Раздел III

ЛИЧНО И ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛЯ

Глава I

Лично поведение на служителя в Професионална гимназия по каменообработване

Чл.18. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот служителят следва поведение, което не уронва престижа на образователната институция като:

1. Не допуска на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.
2. Се стреми да избягва в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им цели да ги преустанови, като запази спокойствие и контролира поведението си.
3. Спазва благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното му положение и на институцията, която представлява.
4. Не участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на училището.

Чл.19. Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Чл.20. Учителите, служителите и училищното ръководство не допускат да бъдат поставени във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да приемат подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

Глава II

Професионално поведение на служителя

Чл.21. ал.1 Професионализмът се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно:

1. Служителят оказва съдействие по органа на държавна власт с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на държавната политика в сферата на образованието, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяването на неговите правомощия.

2. При изпълнение на служебните си задължения служителят следва поведение, което създава увереност у органите, чиято дейност подпомага, че могат да му се доверяват и да разчитат на него.

3. Служителят изпълнява задълженията си честно и безпристрастно, като не допуска личните политически и други пристрастия да влияят на работата му.

4. Когато прави предложения пред ръководството на училището служителят предоставя цялата информация, отнасяща се до вземането на конкретно решение.

Чл.22. ал. 1 Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи и служители от администрацията.

ал. 2 Служителят не е длъжен да изпълни неправомерна заповед, издадена по установения ред, когато тя съдържа очевидно за него правонарушение.

ал. 3 Служителят може да поиска писмено потвърждаване на служебния акт, когато в отправената до него устна заповед се съдържа очевидно за него правонарушение.

ал. 4 Служителят не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права, правата на неговата съпруга или съпруг, роднини по права линия без ограничения, по сребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен включително. В този случай той е длъжен незабавно да уведоми органа, от когото е получил нареждането.

Чл.23. Служителят поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в процеса на работата.

Чл.24.ал. 1 Служителят противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в държавната администрация.

ал. 2 Служителят не може да приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните му задължения.

Чл.25. Служителят не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на училището, в което работи.

Чл. 26. ал. 1 При изпълнение на служебните си задължения служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Служителят е длъжен своевременно да информира непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество.

ал. 2 Документите и данните в училището могат да се използват от служителя само за изпълнение на служебните му задължения при спазване на правилата за защита на информацията.

Чл. 27. Служителят е длъжен да спазва установеното работно време за изпълнение на възложените му задължения.

Глава III

Взаимоотношения с колегите

Чл. 28. В отношенията си с колегите педагогическите специалисти и непдагогическия персонал проявяват коректност и не допускат поведение, накърняващо достойнството на отделната личност, като:

1. зачитат изразеното мнение и не допускат оскърбителни коментари;
2. изграждат и поддържат отношения на сътрудничество, уважение и търпимост;
3. с действията си укрепват авторитета на образователната институция и не допускат уронване на престижа ѝ;
4. носят отговорност за личното си поведение и спазват добрия тон;

Чл. 29. (1) В отношенията си с колегите, включително при използването на информационни и комуникационни технологии, педагогическите специалисти и непдагогическият персонал проявяват уважение и коректност, като не допускат поведение, което накърнява достойнството и правата на отделна личност или създава враждебна или обидна среда.

(2) Педагогическите специалисти и непдагогическият персонал уважават мнението на колегите си и се съобразяват с правото им на личен живот. В отношенията между служителите не се допускат никакви форми на дискриминация.

(3) Педагогическите специалисти и непдагогическият персонал се стремят да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им целят да ги преустановят, като запазят спокойствие и контролират поведението си.

(4) Служителите, които са станали свидетели на неетично поведение, на насилие, на нехуманно или обидно отношение към което и да е лице от страна на друг служител, докладват на непосредствения си ръководител или директора на училището.

Чл. 30. (1) Когато противоречията между служители не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на ръководителите си и етичната комисия.

(2) Ръководството на училището е длъжно да предприеме необходимите действия за преодоляване на конфликтите, за които е узнало, и/или за премахване на условията за тяхното поддържане. За целта могат да бъдат ангажирани други служители от образователната институция, преминали обучения за управление и/или решаване на конфликти.

Раздел IV

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 31. ал. 1 При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните му задължения и неговите частни интереси, служителят следва своевременно да уведоми своя ръководител.

ал. 2 Служител, на когото станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в училището, в което е назначен, предприема необходимите мерки за изясняване на въпроса.

ал. 3 Когато служителят се съмнява дали дадена дейност е съвместима със служебните му задължения, той трябва да обсъди това със своя ръководител.

Чл.29 ал. 1 Служителят не може да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или на семейството си интереси.

ал. 2 Служителят не участва в каквито и да са сделки, които са несъвместими с неговата длъжност, функции и задължения.

ал. 3 Служителите, напуснали училището, не трябва да злоупотребяват с информацията, която им е станала известна във връзка с длъжността, която са заемали, или с функциите, които са изпълнявали.

Чл. 32. Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване.

Чл. 33. Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

Чл. 34. В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от конкретното служебно задължение, което е причина за възникването на конфликта.

Чл. 35. При осъществяването на действия, несъвместими с поведението по този кодекс, служителят следва да се оттегли от служба.

Раздел V

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 36. За спазването на Етичния кодекс и с цел превенция и разрешаване на възникнали с приложението му казуси в училището се създава Комисия по етика.

1. Комисията се предлага на ПС и се назначава със заповед на директора.

2. Комисията по етика приема Правила за дейността си, с които се запознава

Педагогическият съвет и които се утвърждават от Директора.

3. Комисията заседава при необходимост (до три дни от постъпване на сигнала), но поне веднъж на тримесечие.

4. Комисията по етика отчита дейността си на годишния Педагогически съвет.

Чл. 37. Комисията по етика разглежда подадените жалби, свързани със спазването на този кодекс, а при необходимост се самосезира.

Чл. 38. Всеки заинтересован член може да внесе жалба до Комисията по етика, която се завежда във входящ дневник.

Чл. 39. Комисията по етика разглежда постъпилите жалби най-късно в едноседмичен срок от постъпването им и се произнася с мотивирано становище, въз основа на което Директорът взема решение. Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Раздел VI

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ, НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

Чл.40. ал. 1 Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване, регистриране и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите в Професионална гимназия по каменообработване - с. Кунино.

ал. 2 Вътрешните правила се прилагат в случаите, когато бъдат установени, разкрити и регистрирани нарушения на Етичния кодекс.

ал. 3 За отстраняването на допуснатите нарушения, лицето, установило съответния пропуск, слабост или несъответствие, докладва на Комисията по етика проблема.

ал. 4 След извършване на необходимите действия и проверки, комисията сезира директора.

ал. 5 Под нарушения на етичния кодекс по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в поведението на учителите/учениците, педагогическия и непедагогически персонал:

1. неспазване на действащото законодателство;

2. неспазване на вътрешноучебните документи;

3. действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към учебното заведение;

4. грубо отношение към учениците/децата, родителите, колегите и външни лица и проявено неуважение, незачитане правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и др. причини;
5. прояви на нахърняване авторитета на други учители и престижа на учебното заведение, допуснати в и извън учебното заведение;
6. прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и нахърняване интересите на други лица.

Чл. 41. Превенция сред учителите

ал. 1 Превантивните мерки в учебното заведение целят недопускане на нарушения на етичните норми, правила и законови уредби чрез провеждане на осведомителна кампания сред всички участници в учебно-възпитателния процес.

ал. 2 Превантивните мерки сред педагогическия персонал предполагат запознаване на всички учители с разпоредбите на действащото законодателство, нарушението на които води, както до дисциплинарни нарушения, така и до негативно въздействие върху психиката на учениците и снижаване доверието на родителите към училищната институция.

ал. 3 Нормативните документи, които трябва да познава всеки учител са:

- Етичен кодекс на работещите с деца
- Закон за закрила на детето
- Закон за закрила от дискриминация
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд
- Закон за предучилищното и училищно образование
- Закон за социалното подпомагане
- Закон за предложенията, сигналите, жалбите и молбите
- Правилник за устройството, дейността и организацията на работа на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства
- Устройствен правилник на държавната агенция за закрила на детето
- Правилник за прилагане на закона за закрила на детето
- Правилник на домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа
- Наредба № 51 от 12 март 2001 г. за условията и реда за предоставяне на полицейска закрила на детето
- Наредба за специализирана закрила на деца на обществени места
- Правила за безопасност на децата и учениците в компютърната мрежа в детската градина, училището и интернет
- Кодекс на труда
- ЗПУО
- Наредба №15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти

Чл. 42. Превенция сред учениците

ал. 1 С оглед недопускане грубо нарушение на дисциплината в учебното заведение в Правилника за дейността на Професионална гимназия по каменообработване - с. Кунино се регламентират и задълженията на учениците, в които ясно и точно се упоменава, че никой няма право да нахърнява доброто име на учителя и към него се изисква особено уважение и почит.

ал. 2 Учениците и родителите се запознават с този правилник на първата родителска среща в началото на учебната година.

ал. 3 Етични теми се включват както в плановете за час на класа, така и при провеждането на редица извънкласни форми.

ал. 4 Членовете на Ученическият съвет подпомагат Комисията по етика към училището и съдействат за популяризирането на добрите нрави сред своите съученици.

Чл. 43. Наблюдение и докладване на нарушения

ал. 1 Наблюдението и докладването на нарушения да се извършва по две направления:

1. вътрешно докладване - от педагогическия и непедagogическия персонал, ученици, родители, граждани, представители на институции;
2. външно докладване - от Директора към представители на съответните органи – Прокуратура, Министерство на вътрешните работи, Министерство на образованието и науката, Регионалното управление на образованието и др.

ал. 2 Ход на процеса:

1. С Етичния кодекс на училищната общност се запознават всички педагогически специалист и служители в училището на Общо събрание, учениците и родителите чрез интернет страницата на училището www.stonemasonry.eu.

2. Етичният кодекс и вътрешните правила се гласуват след обсъждане, изменение и допълнение, след което добиват статут на подзаконов нормативни актове и стават основа за предприемане на дисциплинарни мерки и налагане на дисциплинарни наказания.

3. Директорът на учебното заведение и Комисията по етика имат задължението да се предприемат превантивни мерки и да се провежда целенасочен процес на обучение на ученици, педагогическия и непедagogически персонал към спазване на етичните норми и добро поведение, както и недопускане на нарушения с оглед утвърждаване авторитета на учебното заведение като модерна, спокойна, сигурна и конкурентноспособна институция.

4. Сигналите за нарушенията се приемат в канцеларията на учебното заведение и се регистрират във входящия дневник - регистър.

5. Сигналът следва да съдържа :

- Данни за лицето, което го подава – трите имена, позицията, която заема, телефон за връзка;
- Данни за лицето, за което се твърди, че е нарушило Кодекса – имена и длъжност, която заема;
- Кратко изложение на действието /бездействието/, по възможност с доказателство в подкрепа на представените твърдения.

6. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

7. Ако Комисията установи, че полученият сигнал не отговаря на формалните изисквания на Етичния кодекс, тя изпраща писмо на лицето, да отстрани нередностите в сигнала, като определя срок. Ако не бъдат отстранени посочените нередности, Комисията го оставя без разглеждане.

8. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол. Комисията поддържа протоколна книга, входяща книга за регистрация на сигналите, изходяща книга за регистрация на кореспонденцията и класьор на издадените становища.

9. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.

10. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в тридневен срок от постъпването му.

11. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и разговор със свидетели на нарушението.

12. При невъзможност случая да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

13. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за вземане на дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.

14. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомява Председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

15. За работата на Комисията се информират членовете на колектива, като се отчита намаляването или нарастването на проблемите, касаещи нарушенията на Етичния кодекс и се предприемат последващи действия с цел недопускане на други такива.

16. При докладите на Комисията не се допуска унижаване на личното достойнство на служителите.

17. Директорът след запознаване със становището на Комисията по етика, като взема предвид всички факти и обстоятелства може да реши:

- да поиска от нарушителя да отстрани нарушението;
- да поиска гаранции от служителя, по отношение на бъдещо поведение;
- да поиска нарушителят да понесе отговорност, съгласно Правилник за дейността на училището или дисциплинарна отговорност, съгласно Кодекса на труда.

Раздел VII

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.

(2) Настоящият Етичен кодекс на училищната общност е задължителен за всички нейни членове – ученици, учители, служители и родители.

(3) Етичният кодекс се довежда до знанието на всички участници в общността като се поставя на видно място в образователната институция и се публикува на интернет страницата ѝ.

(4) Запознаването с разпоредбите на Етичния кодекс, се извършва в 7-дневен срок от утвърждаването му.

(5) В случай на отсъствие на работник/служител, същият е длъжен да се запознае с настоящия кодекс след завръщането си на работа.

(6) Отклоненията на нормите на настоящия кодекс водят до санкциите предвидени в Закона за предучилищното и училищно възпитание, Кодекса на труда и Правилника за дейността на Професионална гимназия по каменообработване - с. Кунино.

§ 2. Настоящият Етичен кодекс влиза в сила от датата на утвърждаването му.

§ 3. Етичният кодекс е утвърден със Заповед № 514/13.09.2021 г.